Politiska riktlinjer för effektivisering och verksamhetsutveckling 2027

Liberalerna och Kristdemokraterna – Region Gotland | Bilaga till budgetförslag 2027

Utgångspunkt

Region Gotlands ekonomiska resurser behöver användas så effektivt som möjligt. Varje skattekrona ska skapa största möjliga nytta för gotlänningarna.

Liberalerna och Kristdemokraterna vill därför genomföra ett långsiktigt effektiviseringsarbete som stärker regionens ekonomi, minskar onödiga kostnader och frigör resurser till kärnverksamheterna. Riktlinjerna anger den politiska inriktningen för budgetens effektiviseringsmål om sammanlagt 131 miljoner kronor under 2027: 110 mnkr för effektivare processer, vakansprövning och uppdragsöversyn, 20 mnkr för samordningsvinster samt 1 mnkr för systemeffektiviseringar.

Effektivisering handlar inte enbart om att minska kostnader, utan också om att arbeta smartare, använda befintliga resurser bättre och utveckla verksamheterna.

Den politiska nivån fastställer ekonomiska mål, prioriteringar och övergripande riktlinjer. Regiondirektören och berörda förvaltningar ansvarar för att ta fram konkreta åtgärdsplaner, genomföra förändringarna och följa upp resultatet.

Prioriterade områden

1. Naturliga pensionsavgångar och strategisk kompetensförsörjning

Regionen ska aktivt använda naturliga pensionsavgångar som en möjlighet att se över organisation, bemanning och arbetssätt.

Varje pensionsavgång ska inte automatiskt innebära att en tjänst återbesätts i oförändrad form. Förvaltningarna ska pröva om arbetsuppgifter kan organiseras annorlunda, samordnas eller effektiviseras.

Samtidigt ska nödvändig kompetens och bemanning inom kärnverksamheterna säkerställas.

2. Systematisk vakansprövning

Regionen ska tillämpa en strukturerad vakansprövning vid rekryteringar.

Innan en vakant tjänst återbesätts ska behovet bedömas utifrån verksamhetens uppdrag, arbetsbelastning, kompetensbehov och möjligheter till effektivisering.

Vakansprövningen ska inte innebära ett generellt anställningsstopp. Verksamheter med kritiska bemanningsbehov ska kunna rekrytera.

3. Minskad sjukfrånvaro och förbättrad arbetsmiljö

Hög sjukfrånvaro medför stora kostnader för regionen och påverkar både medarbetare och verksamhet.

Förvaltningarna ska prioritera förebyggande arbetsmiljöarbete, tidiga rehabiliteringsinsatser, hållbar schemaläggning och ett närvarande ledarskap.

Målet är att minska sjukfrånvaron, behovet av vikarier och övertid samt förbättra kontinuiteten i verksamheterna.

Ekonomiska besparingar ska beräknas utifrån faktiska minskningar av kostnaderna.

4. Översyn av projekt, uppdrag och externa konsultkostnader

En regionövergripande genomgång ska göras av pågående projekt, utvecklingsuppdrag och externa konsultinsatser.

Förvaltningarna ska bedöma vilka insatser som är nödvändiga, vilka som kan samordnas och vilka som kan avslutas eller senareläggas.

Särskild vikt ska läggas vid att undvika parallella projekt, otydliga uppdrag och verksamheter som fortsätter utan dokumenterad nytta.

Verksamhetsnära utveckling och innovation

Varje verksamhet ska ges möjlighet och uppmuntras att själv identifiera utvecklingsmöjligheter, ta initiativ till förbättringar och aktivt söka extern finansiering för forskning och utvecklingsprojekt. Hemse vårdcentral är ett gott exempel, där verksamheten har beviljats projektmedel för bland annat hjärt- och diabetesforskning.

Utvecklingsarbetet ska i första hand initieras och drivas nära verksamheterna, av medarbetare med kunskap om de lokala behoven, snarare än genom centralt styrda projekt. Regionens centrala funktioner ska ha en stödjande och möjliggörande roll.

5. Effektivare administration och gemensamma stödfunktioner

Regionen ska se över möjligheterna att minska dubbelarbete och stärka samordningen inom exempelvis administration, ekonomi, HR, inköp, IT och andra stödfunktioner.

Målet är enklare arbetsprocesser, tydligare ansvarsfördelning och minskade administrativa kostnader utan att försämra det stöd som kärnverksamheterna behöver.

6. Digitalisering och förenklade arbetssätt

Digitala lösningar ska användas där de kan minska manuellt arbete, förenkla handläggning och förbättra servicen.

Befintliga IT-system och licenser ska inventeras för att identifiera överlappande funktioner och onödiga kostnader.

Nya digitala investeringar ska föregås av bedömningar av faktisk verksamhetsnytta, införandekostnader och långsiktiga besparingar.

7. Effektivare lokalanvändning och inköp

Regionen ska arbeta för ett bättre nyttjande av lokaler, minskade energikostnader och en mer samordnad inköpsverksamhet.

Tomma eller underutnyttjade lokaler ska identifieras och möjligheterna till samlokalisering prövas.

Avtal och upphandlingar ska följas upp systematiskt för att säkerställa god ekonomisk hushållning.

8. Tydligare prioritering av regionens uppdrag

Förvaltningarna ska identifiera arbetsuppgifter, rutiner och uppdrag som kan förenklas eller avvecklas.

Om en effektivisering förutsätter att ett politiskt beslutat uppdrag förändras ska frågan återkomma till ansvarig nämnd eller regionstyrelsen för beslut.

Lagstadgade skyldigheter, patientsäkerhet, rättssäkerhet och grundläggande kvalitet ska säkerställas.

Ansvar, genomförande och uppföljning

Regiondirektören ges i uppdrag att samordna effektiviseringsarbetet och tillsammans med förvaltningarna ta fram konkreta genomförandeplaner.

Planerna ska:

- Identifiera åtgärder och beräknade ekonomiska effekter.
- Ange ansvarig förvaltning och tidplan.
- Skilja mellan engångsbesparingar och varaktiga effektiviseringar.
- Redovisa eventuella genomförandekostnader.
- Bedöma konsekvenser för kvalitet, bemanning, arbetsmiljö och tillgänglighet.
- Följas upp regelbundet och rapporteras till berörda nämnder och regionstyrelsen.

Effektiviseringsarbetet ska genomföras med respekt för medarbetarna och i dialog med berörda verksamheter och fackliga organisationer.

Målet är en långsiktigt hållbar ekonomi där mindre resurser binds i onödig administration, ineffektiva processer och överlappande uppdrag – och mer kan användas där de gör störst nytta för gotlänningarna.